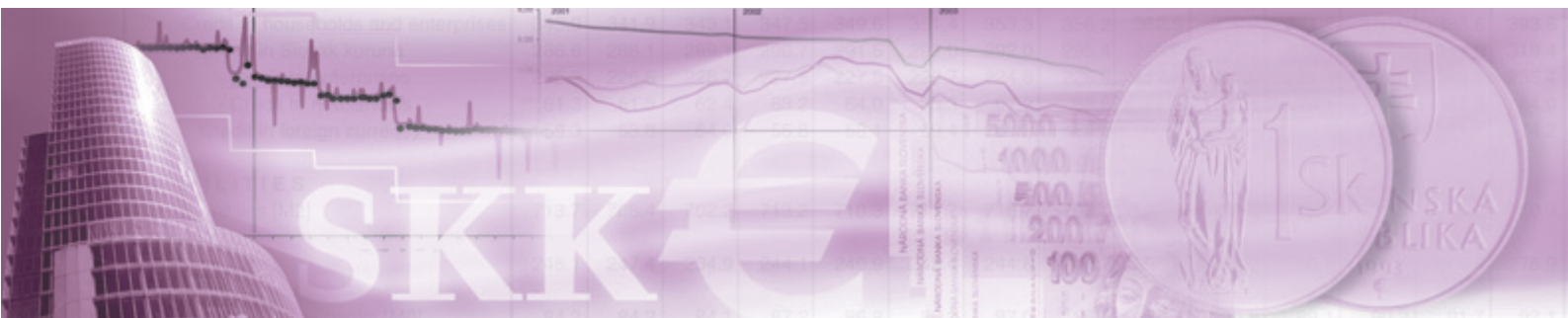

C. BANKOVÝ DOHLED

1. VÝVOJ BANKOVÉHO SEKTORA

V roku 2003 sa stabilizovala situácia v bankovom sektore Slovenskej republiky, ktorá vyplynula z výsledkov dosiahnutých bankami v roku 2002, keď došlo okrem iného k zlepšeniu produktivity aktív, zvýšeniu konkurencie na trhu bankových produktov, ako aj k priaznivému vývoju plnenia ukazovateľov obozretného podnikania.

V slovenskom bankovom sektore k 31. decembru 2003 pôsobil dvadsaťjeden bankových subjektov (osemnásť bánk a tri pobočky zahraničných bánk) a osem zastúpení zahraničných bánk. Z uvedených osemnástich bánk sú tri stavebné sporiteľne: ČSOB stavebná sporiteľňa, a. s., Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., a Stavebná sporiteľňa VÚB-Wüstenrot, a. s. Z pätnástich univerzálnych bánk má deväť bánk a jedna pobočka zahraničnej banky povolenie na vykonávanie hypotekárnych obchodov (HVB Bank Slovakia, a. s., Dexia banka Slovensko, a. s., ISTROBANKA, a. s., ĽUDOVÁ BANKA, a. s., OTP Banka Slovensko, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Tatra banka, a. s., UniBanka, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., a Československá obchodní banka, a. s., pobočka zahraničnej banky v SR).

Objem upísaného základného imania bánk (bez NBS) sa v porovnaní s objemom k 31. decembru 2002 zvýšil o 1,9 mld. Sk, z 38,5 mld. Sk na

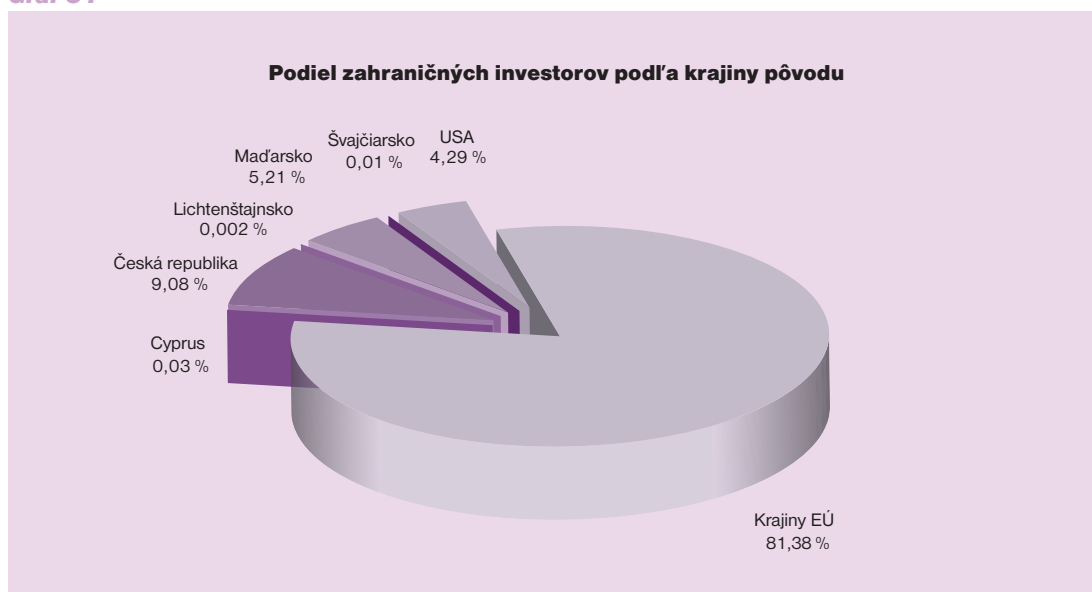
40,4 mld. Sk. Vývoj základného imania ovplyvnilo upísanie nových akcií v OTP Banka Slovensko, a. s., PRVEJ KOMUNÁLNEJ BANKE, a. s., a UniBanke, a. s.

Finančné zdroje poskytnuté zahraničnými bankami svojim pobočkám sa nezmenili, k 31. decembru 2003 predstavovali 2,8 mld. Sk.

Podiel zahraničných investorov na celkovom upísanom základnom imaní bánk a finančných zdrojoch poskytnutých zahraničnými bankami svojim pobočkám sa aj naďalej zvyšoval z 85,3 % (k 31. decembru 2002) na 88,9 % (k 31. decembru 2003). Nárast bol ovplyvnený predovšetkým zvýšením základného imania troch bánk zahraničnými investormi a vstupom zahraničných investorov MEINL BANK, Aktiengesellschaft do Banky Slovakia, a. s., a Erste Bank der Österreichischen Sparkassen do Prvej stavebnej sporiteľne, a. s.

Národná banka Slovenska svojím rozhodnutím odobrala 28. februára 2003 povolenie pôsobiť ako banka Dopravnej banke, a. s., Banská Bystrica. Od roku 2000 bola Dopravná banka, a. s., zaradená do skupiny bánk v osobitnom režime; 1. júla 2000 bola Národnou bankou Slovenska zavedená v uvedenej banke nútená správa vzhľadom na porušenie zákona o bankách a všeobecne záväzných právnych predpisov v činnosti banky.

Graf C1

Dňa 22. augusta 2000 vyhlásil Krajský súd v Ban-
skej Bystrici konkurz na majetok spoločnosti.

Dňa 25. apríla 2003 udelila Národná banka
Slovenska predchádzajúci súhlas na nadobud-
nutie 60,07 %-ného podielu na základnom imaní
Banky Slovakia, a. s., zahraničnému investorovi,
MEINL BANK Aktiengesellschaft, Viedeň. Samot-
ný prevod uvedeného podielu z FNM SR na
zahraničného investora bol uskutočnený 4. júla
2003 (výpis z Centrálného depozitára cenných
papierov).

Dňa 5. augusta 2003 vydala Národná banka
Slovenska rozhodnutie, ktorým rozšírila bankové
povolenie o vykonávanie hypotekárnych obchodov
Dexia banke Slovensko, a. s. Banka zmenila svoje
obchodné meno dňa 1. októbra 2003 (pôvodné
meno PRVÁ KOMUNÁLNA BANKA, a. s.).

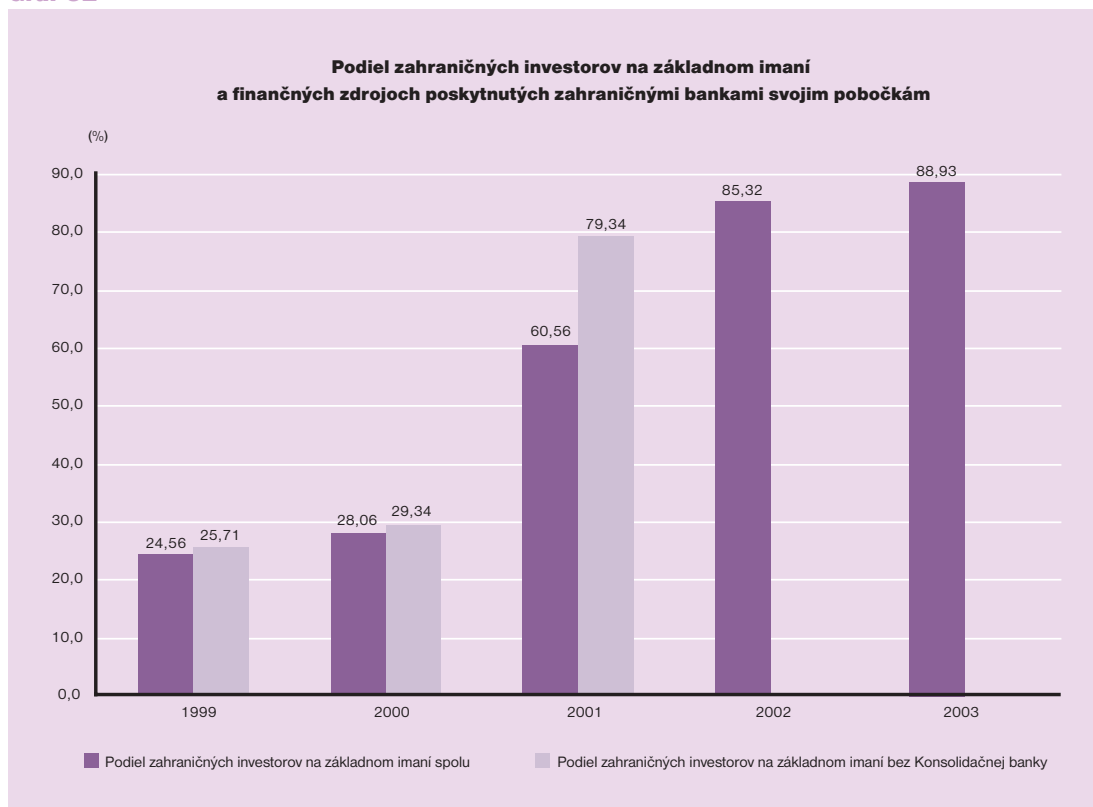
Národná banka Slovenska udelila bankové
povolenie COMMERZBANK Aktiengesellschaft
so sídlom vo Frankfurte nad Mohanom, Nemecko
dňa 12. augusta 2003 na zriadenie pobočky a na
vykonávanie bankových činností prostredníctvom

svojej pobočky. COMMERZBANK Aktiengesel-
lschaft, pobočka zahraničnej banky, Bratislava
dňa 15. decembra 2003 začala výkon povole-
ných bankových činností.

Erste Bank der Österreichischen Sparkassen
AG, Viedeň bol Národnou bankou Slovenska ude-
lený dňa 12. decembra 2003 predchádzajúci
súhlas na nadobudnutie 25,02 %-ného podielu
na základnom imaní Prvej stavebnej sporiteľne,
a. s., vo vlastníctve Slovenskej sporiteľne, a. s.,
čím sa podiel zahraničných investorov na základ-
nom imaní tejto banky zvýšil zo 65 % na 90,02 %.

Dňa 9. júna 2003 zaregistrovala Národná
banka Slovenska Investkredit Bank AG, zastúpe-
nie Bratislava a k 30. júnu 2003 bolo zrušené
zastúpenie Živnostenskej banky, a. s., Praha,
zastúpenie Bratislava. Dňa 2. októbra 2003 bolo
Národnou bankou Slovenska zaregistrované
zastúpenie Waldviertler Sparkasse von 1842,
Waidhofen/Thaya, Rakúsko, zastúpenie zahranič-
nej banky so sídlom v Bratislave. Celkovo bolo na
Slovensku k 31. decembru 2003 osem zastúpení
zahraničných bánk.

Graf C2

2. HOSPODÁRSKE VÝSLEDKY BANKOVÉHO SEKTORA

Bilančná suma (úhrn aktív v čistej hodnote) bankového sektora SR ku koncu roka podľa definitívnych výsledkov poklesla o 28,6 mld. Sk (o 2,82 %) na objem 985,4 mld. Sk. Vývoj bilančnej sumy bankového sektora bol ovplyvnený najmä poklesom sekundárnych zdrojov o 93,2 mld. Sk (o 49,15 %) na objem 96,5 mld. Sk, pri náraste primárnych zdrojov o 22,0 mld. Sk (o 3,20 %) na hodnotu 708,3 mld. Sk.

Vývoj sekundárnych zdrojov bankového sektora ovplyvnil najmä pokles krátkodobých vkladov iných bánk, ktoré sa ku koncu roka 2003 znížili o 83,1 mld. Sk (o 49,67 %), na čo mala vplyv najmä zmena účtovania repo obchodov.

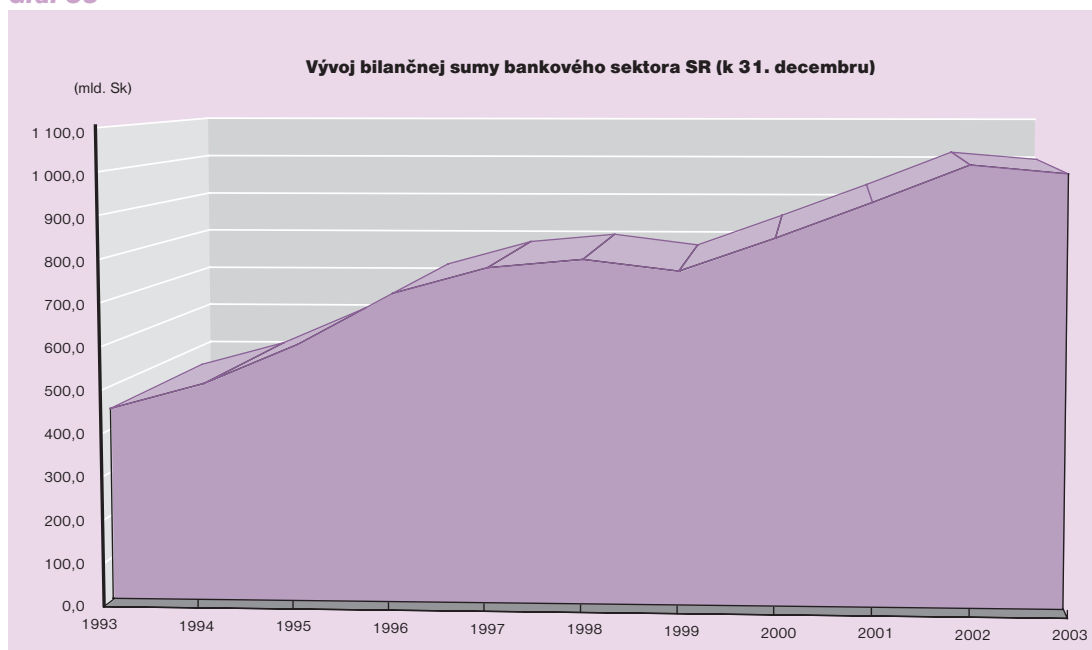
Vývoj primárnych zdrojov bankového sektora bol ovplyvnený nárastom bežných účtov (najmä podnikateľských subjektov) o 59,9 mld. Sk (o 34,52 %), termínovaných vkladov o 14,5 mld. Sk (o 4,91 %) a účtov štátnej správy o 3,9 mld. Sk (o 10,09 %), pri poklese úsporných vkladov o 44,1 mld. Sk (o 29,20 %), účelových vkladov o 5,8 mld. Sk (o 98,82 %) a ostatných záväzkov voči klientom o 12,8 mld. Sk (o 50,65 %). Primárne zdroje sektora ku koncu roka vzrástli

o 22,0 mld. Sk pri náraste objemu neanonymných vkladov o 5,8 mld. Sk (1,45 %) na hodnotu 708,3 mld. Sk. Objem neanonymných vkladov bankového sektora SR ku koncu roka predstavoval 405,8 mld. Sk.

Výnosové aktíva bankového sektora ku koncu roka poklesli o 19,4 mld. Sk (o 2,09 %) na hodnotu 908,6 mld. Sk. Ich pokles bol ovplyvnený predovšetkým poklesom medzibankových aktív o 95,5 mld. Sk, pri náraste objemu portfólia cenných papierov o 58,8 mld. Sk, štandardných pohľadávok z úverov o 52,8 mld. Sk (najmä dlhodobých úverov) a nárastom devízových aktív o 14,0 mld. Sk. Podiel výnosových aktív bankového sektora na celkových aktívach od začiatku roka vzrástol vplyvom väčšieho poklesu objemu celkových aktív z 91,52 % na 92,20 %.

Banky vykázali k 31. decembru 2003 čistý zisk v objeme 11,3 mld. Sk. V medzioročnom porovnaní hospodárskeho výsledku sektora SR došlo k poklesu o 0,5 mld. Sk (t. j. o 4,22 %), pričom najvýraznejšími zmenami prešli predovšetkým dve banky. Stratu ako hospodársky výsledok bežného obdobia k 31. decembru 2003 vykázali dve banky (k 31. decembru 2002 stratu vykázali tri banky).

Graf C3

Medziročný vývoj hospodárskeho výsledku bol pri poklese čistého výsledku z finančných činností (o 2,5 mld. Sk) ovplyvnený vyšším ročným nárastom nákladov na finančné činnosti o 70,4 mld. Sk, t. j. o 45,38 % pri náraste výnosov z finančných činností o 67,9 mld. Sk, t. j. o 34,41 %.

Dôležitou úlohou bankového dohľadu je sledovanie a hodnotenie rizík, ktoré podstupujú banky pri výkone bankových činností. Bez ohľadu na zameranie vlastných aktivít je každý podnikateľský subjekt vystavený spoločným rizikám, ktoré súvisia tak s aktuálnym ekonomickým a právnym prostredím, ako aj s ich očakávaným vývojom. Špecifické riziká, ktoré podstupujú banky, vznikajú v priamej väzbe na bankové činnosti a vyplývajú z vnútorných podmienok daného odvetvia, druhov obchodov, klientely, typov technológií a pod. Medzi hlavné riziká bankových činností môžeme zaradiť predovšetkým úverové riziko, trhové riziká (kurzové – menové, úrokové, akciové, komoditné), riziko straty likvidity a riziko krajiny.

3. VÝKON BANKOVÉHO DOHĽADU

Výkon bankového dohľadu sa uskutočňuje aj prostredníctvom podzákonných noriem, povolovacími opatreniami a opatreniami obozretného podnikania bánk. V roku 2003 úsek bankového dohľadu vydal štyri opatrenia, novelu opatrenia o pravidlách obozretného podnikania bánk a s tým súvisiacich hláseniach, opatrenie o registri úverov a záruk, opatrenie, ktorým sa mení opatrenie NBS o likvidite bánk a likvidite pobočiek zahraničných bánk a s tým súvisiacich pravidlách ich bezpečnej prevádzky a o hláseniach, ako aj opatrenie o hlásení predkladanom bankou kontrolujúcou bankový konsolidovaný celok alebo bankový subkonsolidovaný celok Národnej banke Slovenska.

V sledovanom období vydal úsek bankového dohľadu, ako súčasť proaktívneho výkonu bankového dohľadu, desať metodických usmernení, týkajúcich sa zákona a podzákonných noriem a tri

odporúčania, ktoré sú zverejnené na internetovej stránke NBS.

V priebehu roku 2003 úsek bankového dohľadu vykonal v bankách desať komplexných, štyri dosledovacie a jednu tematickú dohliadku na mieste.

V roku 2003 vydal úsek bankového dohľadu Národnej banky Slovenska 126 rozhodnutí v oblasti povoľovacej činnosti vrátane rozhodnutí o prerušení konania, konaní pre porušenie zákona a rozhodnutia o odobratií bankového povolenia.

4. VYHODNOTENIE DODRŽIAVANIA PRAVIDIEL OBOZRETNÉHO PODNIKANIA BÁNK

Ukazovateľ primeranosti vlastných zdrojov bankového sektora SR k 31. decembru 2003 v porovnaní so situáciou ku koncu roka 2002 vzrástol o 0,29 % a dosiahol hodnotu 21,59 %. Limit primeranosti vlastných zdrojov počas roka 2003 plnili všetky banky.

Limit majetkovej angažovanosti banky voči materskej spoločnosti alebo dcérskej spoločnosti alebo voči skupine hospodársky spojených osôb, ktorých je banka členom (20 % vlastných zdrojov) splnili s výnimkou troch všetky banky. Limit majetkovej angažovanosti voči inej osobe, skupine hospodársky spojených osôb alebo voči štátom a centrálnym bankám (25 % vlastných zdrojov) nespĺnilo osem bánk v priebehu viacerých období. Limit súčtu veľkých majetkových angažovaností banky (800 % vlastných zdrojov) v roku 2003 splnili všetky banky.

Limit likvidity banky alebo likvidity pobočky zahraničnej banky pre časové obdobie do siedmich dní vrátane (najmenej 1,0) splnili v roku 2003 s výnimkou jednej banky ku koncu sledovaného obdobia všetky banky. Limit likvidity stálych aktív a nelikvidných aktív banky (najviac 1,0) splnili v roku 2003 s výnimkou dvoch bánk všetky banky.

Pomer majetkovej angažovanosti voči fyzickej osobe k vlastným zdrojom vo výške najviac 2 % splnili v roku 2003 všetky banky a pomer majetkovej angažovanosti voči právnickej osobe k vlastným zdrojom vo výške najviac 10 % splnili v roku 2003 s výnimkou jednej banky, ktorá tento limit prekročila v mesiacoch február a marec, všetky banky. Pomer majetkovej angažovanosti voči banke so sídlom v členskom štáte Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj k vlastným zdrojom vo výške najviac 40 % splnili v prvých dvoch mesiacoch roka všetky banky.

Opatrením NBS č. 1/2003 sa zmenilo Opatrenie NBS č. 3/2002 o pravidlách obozretného podnikania bánk a s tým súvisiacich hláseniach, ktoré ustanovilo pomer majetkovej angažovanosti voči banke so sídlom v členskom štáte Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj k vlastným zdrojom vo výške najviac 25 %. Tento pomer dodržali s výnimkou jednej, ktorá ho prekročila k 31. marcu 2003, všetky banky.

Tabuľka C1

Bankový sektor SR	31. 12. 2002	31. 12. 2003	Rozdiel 12/03-12/02	Zmena v % 12/03-12/02
Počet pracovníkov	19 717	19 797	80	0,41
Počet bánk v SR	18	18	0	0,00
Počet pobočiek zahraničných bánk v SR	2	3	1	50,00
Počet zastúpení zahraničných bánk v SR	7	8	1	14,29
Počet pobočiek v SR	418	553	135	32,30
Počet nižších organizačných zložiek SR	602	504	-98	-16,28
Počet pobočiek v iných krajinách	1	1	0	0,00
Počet nižších organizačných zložiek v inej krajine	1	2	1	100,00
Počet zastúpení v iných krajinách	1	1	0	0,00
Úhrn aktív v tis. Sk	1 014 014 402	985 445 707	-28 568 695	-2,82
Výnosové aktíva	927 994 293	908 597 027	-19 397 266	-2,09
Úhrn medzibankových aktív v tis. Sk	367 113 929	271 575 986	-95 537 943	-26,02
Úhrn devízových aktív v tis. Sk	132 076 340	146 048 650	13 972 310	10,58
Cenné papiere v tis. Sk	299 508 256	358 364 029	58 855 773	19,65
Pohľadávky z úverov v tis. Sk	342 341 430	395 154 645	52 813 215	15,43
z toho: klasifikované pohľadávky v tis. Sk	38 294 476	35 868 781	-2 425 695	-6,33
Podiel klasifikovaných pohľadávok na úveroch spolu v %	11,19	9,08	-2,11	x
Nekrytá predpokladaná strata v tis. Sk	28 411	510 688	482 277	1 697,50
Vytvorené OP ku klasifikovaným úverom v tis. Sk	27 744 404	29 093 617	1 349 213	4,86
Zákonné rezervy v tis. Sk	4 424 029	2 733 706	-1 690 323	-38,21
Základné imanie v tis. Sk	40 242 176	40 442 576	200 400	0,50
Vlastné zdroje v tis. Sk	103 081 726	105 875 293	2 793 567	2,71
Úhrn zdrojov - bankový sektor v tis. Sk	189 703 380	96 466 762	-93 236 618	-49,15
Úhrn zdrojov - nebankový sektor v tis. Sk	686 325 355	708 292 274	21 966 919	3,20
- z toho chránené vklady v tis. Sk	400 016 993	405 802 712	5 785 719	1,45
Zisk bežného obdobia v tis. Sk	12 539 455	11 548 335	-991 120	-7,90
Strata bežného obdobia v tis. Sk	696 621	231 918	-464 703	-66,71
Saldo zisku a straty v tis. Sk	11 842 834	11 316 417	-526 417	-4,45
Kumulovaný hospodársky výsledok v tis. Sk	21 985 044	34 577 036	12 591 992	57,28
Kapitálová prumeranosť	21,30	21,59	0,29	x

Pomer majetkovej angažovanosti voči všetkým osobám s osobitným vzťahom k vlastným zdrojom vo výške najviac 40 % splnili s výnimkou jednej, ktorá ho prekročila k 31. marcu 2003, všetky banky.

5. SPOLUPRÁCA ÚSEKU BANKOVÉHO DOHLADU S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

V roku 2003 boli uzatvorené a podpísané Dohody o porozumení „Memoranda of Understandings“ medzi Národnou bankou Slovenska a zahraničnými dohliadacími inštitúciami Holandska, Cypru a Rakúska. S Maltským úradom finančných služieb bolo podpísané memorandum 12. februára 2004.

Prebiehajú ďalšie rokovania o uzavretí zmluvy o porozumení s dohliadacími inštitúciami Poľska, Belgicka, Lotyšska a Estónska.